

DRUGO MNENJE: KDAJ, ZAKAJ, KJE IN KAKO?

Anton Gradišek

KDAJ?

Drugo mnenje je smiselno poiskati, kadar vašim težavam v standardnih postopkih diagnostike ni možno najti vzroka, kadar vam postavijo diagnozo, ki pomeni veliko ogroženost za vaše zdravje ali življenje in odpira več možnosti zdravljenja ali rehabilitacije ali takrat, kadar v Republiki Sloveniji ni na voljo ustreznih diagnostičnih, terapevtskih ali rehabilitacijskih možnosti, ki so na voljo za (redka) zelo zahtevna zdravstvena stanja.

ZAKAJ?

Zdravniki se med seboj razlikujejo po načinu razmišljanja, stopnji razgledanosti, obvladanju strokovnih novosti, pogledih na življenje, pa tudi osebnostno. Pomembno je, da za vaš individualni problem najdete najboljšo rešitev, ki je lahko strokovno ustrezna ostalim, a za vas osebno pomeni prednost izbire.

KJE?

Drugo mnenje lahko poiščete pri zdravnikih na osnovni ravni ali pri kliničnih ambulantnih specialistih, v bolnišnici, v Sloveniji ali v tujini.

KAKO?

Če ne zaupate izbranemu osebnemu zdravniku na osnovni ravni, ga lahko v skladu s pravili obveznega zdravstvenega zavarovanja zamenjate.

Sekundarna in terciarna raven: pravila obveznega zdravstvenega zavarovanja Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije določajo, da za isti zdravstveni problem ni mogoče prenesti pooblastil s strani osebnega izbranega zdravnika (to pomeni izdati ustrezno napotnico) za drugega napotnega specialista istočasno. Za bolnike v bolnišnicah velja pravica pridobitve drugega mnenja iz Zakona o pacientovih pravicah. Bolniki imajo tudi pravico izvedeti za postopke in načine zdravljenja, ki v Republiki Sloveniji niso dosegljivi ali niso pravica iz obveznega zdravstvenega zavarovanja.

Bolnik, ki je v obravnavi na terciarni ravni, lahko pravico do drugega mnenja uveljavi na račun javnih sredstev za en zdravstveni problem le enkrat in kadar ima odločanje o zdravstveni oskrbi zaradi hude bolezni pomemben vpliv na nadaljnje življenje.

Če zdravnik meni, da je potrebno, lahko ne glede na prejšnji odstavek zaradi nadaljnega odločanja o zdravljenju na lastno pobudo ali na predlog bolnika pridobi neformalno mnenje konzilija ali drugega zdravnika ustrezne specialnosti pri istem izvajalcu zdravstvenih storitev (dodatno strokovno mnenje).

Izven obveznega zdravstvenega zavarovanja: v Sloveniji obstaja več komercialnih ponudb za tiste bolnike, ki niso večji samostojne komunikacije s tujimi strokovnjaki v tujih jezikih. Za različne bolezni in zdravstvene težave v svetu obstajajo različni centri odličnosti. Načeloma

ni ene najboljše bolnišnice z najboljšimi specialisti za vse bolezni. V ZDA razdelijo najboljše bolnišnice glede na organske sisteme. Informacije o tem so dostopne na internetu. Išcite pod gesli: »drugo mnenje«, »best doctors«, »best US hospitals«. Načeloma nikoli ni slaba izbira univerzitetna klinika medicinske fakultete najbolj znanih evropskih ali severnoameriških univerz. Nekatero zavarovalnico za relativno nizko vsoto zavarovalnine ponujajo dostop do drugega mnenja prek različnih mednarodnih organizacij, vendar pazljivo preberite zavarovalne pogoje in se pozanimajte, kaj dejansko pomenijo: samo pridobitev informacije, kje dobiti drugo mnenje, plačano drugo mnenje ali tudi kakšno medicinsko storitev ali preiskavo. Podobno pozorni morate biti pri ponudbi komercialnih zavarovanj v Sloveniji, kjer v iskanju drugega mnenja ali specialističnega pregleda lahko teoretično naletite na nižje uvrščenega specialista (glede na nazive, akademski status, izkušnje in strokovne reference), kot tistega, ki vam je prvi postavil diagnozo.

Splošno načelo o drugem mnenju naj bo tako, da se poišče strokovnjaka, ki je po strokovnem rangju (predstojniški status, fakultetna habilitacija, nazivi, članstvo v akademijah, objavljene statistike operacij, članstvo v uglednih mednarodnih strokovnih združenjih, vabljeni predavanja na najuglednejših simpozijih, objavljena dela ...) višje kot tisti, ki je postavil prvo mnenje, seveda v skladu s finančnim sposobnostim iskalca drugega mnenja. Za vrhunske strokovnjake mednarodnega ugleda pa velja, da v zelo zahtevnih primerih bolnikom že sami predlagajo poiskati še drugo mnenje in navedejo za to najboljše referenčne centre na svetu.

V Sloveniji imamo dva Univerzitetna klinična centra (v Ljubljani in v Mariboru), tako da je primerljivo vrhunsko mnenje možno pridobiti med dvema univerzitetnima bolnišnicama že doma. V kolikor sami iščete drugo mnenje, si pripravite kopije vseh izvidov in ostale dokumentacije, naredite si popis težav in potek bolezni v čimbolj pregledni obliki.

Razlikovati morate mnenja različnih zdravnikov, ki so formalno različna, vsebinsko pa enakovredna (npr. priporočanje generično istih zdravil z drugimi zaščitenimi imeni itd.), ki ne prispevajo k reševanju vašega problema. O takih mnenjih se posvetujte z osebnim izbranim zdravnikom.

Za drugo mnenje ne uporabljajte nekonvencionalnih zdravilcev ali celo zdravnikov, ki uporabljajo znanstveno nepriznane metode preventive, diagnostike, zdravljenja ali rehabilitacije. Pri redkih boleznih, zapletenih potekih bolezni ali nepojasnjenih problemih, je drugo mnenje lahko odločilnega pomena za končni izid. To pa ne pomeni, da je le-to potrebno za vsakdanje probleme, ki jih lahko reši vaš osebni izbrani zdravnik.

V kolikor morda želite drugo mnenje za sodne postopke, se obrnite raje na sodne izvedence različnih strok.